

LÆRERVEILEDNING - Når nettet forsvinner

Gratis undervisningsopplegg · 5.–7. trinn · 45–60 minutter · Samfunnsfag + norsk

Formål: Elevene skal øve på å finne kvalitetssikret informasjon når elektronisk kommunikasjon svikter, vurdere avsender og kilde, og forstå at kommuner kan ha ulike alternative informasjonsløsninger.

Læringsmål

- forklare hvorfor tydelig avsender, dato og kilde er viktig i en krise
- sammenligne to meldinger og begrunne hvilken som bør undersøkes først
- kjenne til NRK P1 som beredskapskanal
- forklare at kommuner kan ha ulike løsninger for informasjon ved bortfall av elektronisk kommunikasjon
- lage en enkel plan for hvordan man kan finne kvalitetssikret informasjon

Før dere starter

Ramm inn økten som problemløsning og kildekritikk. Unngå dramatiske krigsscenarioer. Si gjerne: «Vi øver på dette fordi god informasjon gjør det lettere å ta kloke valg når noe ikke virker som normalt.»

Viktig: Ikke si at alle kommuner har ett bestemt fysisk informasjonspunkt. DSB anbefaler kommuner å planlegge alternative løsninger, men løsningene varierer. Klassen skal undersøke hva egen kommune faktisk har kommunisert.

Forslag til gjennomføring

0–5 min · Introduksjon. Hva bruker vi mobilnett og internett til når vi trenger viktig informasjon?

5–15 min · Scenario. Mobilnett og internett virker ikke som normalt. La elevene foreslå alternative måter å få informasjon på.

15–25 min · Avsender og kilde. Sammenlign en tydelig kommunal melding med et skjermbilde uten avsender. Be elevene forklare hva som gjør en kilde lettere å kontrollere.

25–35 min · NRK P1. Forklar at DSB omtaler NRK P1 som beredskapskanalen som skal sikre informasjon til publikum også når andre nettstedet ikke er tilgjengelige.

35–45 min · Kommunen. Snakk om at kommuner kan bruke ulike alternative informasjonsløsninger. Undersøk lokal løsning hvis kommunen har publisert den.

45–55 min · Lag en plan. Elevene velger tre forberedelser og begrunner valgene.

55–60 min · Avslutning. «En ting jeg vil sjekke før Egenberedskapsuka er ...»

Fasit og lærerkommentarer

Kilder og kanaler

Gode svar kan være myndighetenes egne kanaler når de er tilgjengelige, redaktørstyrte journalistiske medier, NRK P1 og kommunens kunngjorte alternative løsning. Hovedpoenget er ikke å rangere alle kilder absolutt, men å kontrollere avsender, aktualitet og om informasjonen kan bekreftes.

Melding A og B

Melding A bør normalt undersøkes først fordi den har identifiserbar avsender, tidspunkt og konkret instruks. Melding B mangler avsender og dato og bør ikke deles videre før den er kontrollert.

NRK P1

DSB opplyser at NRK P1 er beredskapskanalen som skal sikre viktig informasjon til publikum også dersom andre nyhetsmedier og offentlige nettsteder ikke er tilgjengelige. DSB anbefaler batteridrevet DAB-radio.

Kommunale informasjonspunkter

DSB oppfordrer kommuner til å etablere ett eller flere informasjonspunkter ved bortfall av elektronisk kommunikasjon, men veilederen beskriver dette som en anbefaling og ikke et eksplisitt generelt krav. Bruk derfor lokal, verifisert informasjon dersom dere skal navngi et konkret sted.

Læreplan 2026

Samfunnsfag SAF01-05 · etter 7. trinn

Kompetansemål: sammenligne hvordan ulike kilder kan gi ulik informasjon om samme tema, og reflektere over hvordan kilder kan brukes til å påvirke og fremme bestemte syn.

Hvordan opplegget bruker målet: Elevene sammenligner meldinger med ulik avsender og begrunner hva som bør kontrolleres først.

Norsk NOR01-08 · etter 7. trinn

Kompetansemål: finne informasjon i faglige kilder i bibliotek og digitale medier, vurdere kildenes pålitelighet og vise til kilder i egne tekster.

Hvordan opplegget bruker målet: Elevene vurderer pålitelighet, forklarer kildevalg og formulerer egne begrunnelser.

Forsvarlig Skole er ikke et Udir-godkjent læremiddel. Læreplankoblingene viser dokumenterte bruksområder for opplegget.

Kilder og sikkerhet

DSB - Råd hvis mobilnett og internett ikke virker

<https://www.dsb.no/sikkerhverdag/egenberedskap/raad-hvis-mobilnett-og-internett-ikke-virker/>

DSB - Egenberedskapsuka 2026

<https://www.dsb.no/ros-og-beredskap/totalforsvarsaret-2026/ovelser-i-totalforsvarsaret-2026/egenberedskapsuka-2026/>

DSB - Veileder om kommunale informasjonspunkter ved bortfall av elektronisk kommunikasjon

<https://www.dsb.no/ros-og-beredskap/kommuner/veileder-om-kommunale-informasjonspunkter-ved-bortfall-av-elektronisk-kommunikasjon/>

Udir - SAF01-05 og NOR01-08

Gjeldende læreplaner fra 1. august 2026. Bruk lenkene i den digitale lærerveiledningen for oppdatert visning.

Pedagogisk sikkerhet

Opplegget skal bygge mestring og kildebevissthet, ikke frykt. Elevene skal ikke oppgi private familieforhold, helseopplysninger eller vurdere familiens beredskap med poeng eller karakter.

Personvern

Den digitale elevvekten krever ingen konto og skal ikke sende elevsvar til server. Arbeidsarket kan brukes uten navn; navnefeltet er frivillig.

Egenberedskapsuka 2026: 26. oktober–1. november. Årets tema er krisekommunikasjon ved bortfall av elektronisk kommunikasjon.

Faglig kontrollert: 22. september 2026.